

Datum
2023-12-06
Adress
Rönbladsgatan 1 B
Diarienummer
GRF-2023-36438

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss från Justitiedepartementet - Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel (SOU 2023:69)

STK-2023-1496

Grundskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Stadskontoret har berett grundskolenämnden möjlighet att yttra sig över en remiss från Justitiedepartementet avseende betänkandet *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel* (SOU 2023:69). Grundskolenämnden ställer sig delvis positiv till förslagen i betänkandet men invänder mot förslaget om att införa en skyldighet för skolor att utan föregående begäran lämna en uppgift till Polismyndigheten om uppgiften kan antas behövas i myndighetens brottsbekämpande verksamhet. Grundskolenämnden ifrågasätter utredningens bedömning att förslagen inte förväntas leda till något ökat resursbehov vid kommuner, samt inte förväntas föranleda behov av någon särskild finansiering vad gäller skolor.

Yttrande

Grundskolenämnden ställer sig delvis positiv till förslagen i betänkandet men invänder mot förslaget om att införa en skyldighet för skolor att på eget initiativ lämna uppgifter till Polismyndigheten. Grundskolenämnden ifrågasätter utredningens bedömning att förslagen inte förväntas leda till något ökat resursbehov eller föranleda behov av någon särskild finansiering i kommunalt hänseende. Vidare vill grundskolenämnden framhålla att förslagen kan medföra vissa konsekvenser på kommunal nivå som inte synliggjorts i tillräcklig omfattning i betänkandet, särskilt vad gäller skolorna.

Mot bakgrund av den samhällsutveckling som har ägt rum på senare tid, där barn och unga varit särskilt utsatta, är det angeläget att arbeta för minskad brottslighet och stärkt rättstrygghet. Grundskolenämnden ställer sig generellt positiv till en ny huvudregel i sekretesslagstiftningen som innebär att kommuner och andra aktörer som omfattas av förslagen ska kunna lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna när det behövs

för att förebygga och bekämpa brott. Grundskolenämnden instämmer även i att det är av vikt att det kommer till stånd en välfungerande samverkan mellan skolor och Polismyndigheten.

Grundskolenämnden invänder däremot mot förslaget om att införa en skyldighet för skolor att utan föregående begäran lämna en uppgift till Polismyndigheten om uppgiften kan antas behövas i den brottsbekämpande verksamheten. För att bestämmelser som medger ökad informationsdelning mellan skolor och brottsbekämpande myndigheter ska kunna införas krävs att de är väl avvägda, samt utformas med försiktighet och tydliga avgränsningar. Det är av särskild vikt att hänsyn tas till skolans betydelse som skyddsfaktor mot kriminalitet samt grunduppdrag att erbjuda utbildning till barn och unga. Enligt grundskolenämndens uppfattning har dessa aspekter inte belysts ur ett barnrättsperspektiv i tillräcklig omfattning i betänkande när det gäller förslaget om att införa en uppgiftsskyldighet utan föregående begäran för skolor. I betänkandet framhävs att det i stor utsträckning saknas forskning kring hur förslag om utökat uppgiftslämnande till brottsbekämpningen kan påverka barn och unga, bland annat vad gäller deras förtroende för skolan. Med beaktande av skolans funktion som skyddsfaktor för barn och unga anser grundskolenämnden att det framstår som för riskabelt att införa en uppgiftsskyldighet på eget initiativ för skolorna utan att med mer säkerhet kunna avgöra vad det kan få konsekvenser. Om en sådan uppgiftsskyldighet skulle införas vill grundskolenämnden betona vikten av att regleringens konsekvenser analyseras ur ett barnrättsperspektiv efter ikraftträdandet.

Enligt grundskolenämndens uppfattning framstår författningsförslaget avseende skolans uppgiftsskyldighet utan föregående begäran även som svår att tillämpa, särskilt för rektorer som saknar längre juridisk utbildning. Utifrån hur författningsförslaget av skolans uppgiftsskyldighet utan föregående begäran har formulerats, där rektorer ska bedöma om uppgiften kan antas behövas i den brottsbekämpande myndigheten, ställs vissa krav på rektorers kunskap om Polismyndighetens arbetssätt. Bedömningen av den brottsbekämpande myndighetens behov får anses vara särskilt svår för rektorer när det gäller uppgifter som inte hänför sig till ett begånget brott men ändå kan vara av intresse för brottsbekämpningen. Det ställs även krav på att rektorer vid den intresseavvägning som ska göras före ett utlämnande besitter kunskap om vad som utgör kvalificerad brottslighet, eftersom det i betänkande framhävs att utrymmet för att avstå från att lämna ut information vid sådan brottslighet är ytterst begränsat. Möjligheten för rektorer att göra en korrekt bedömning avseende uppgiftsskyldigheten utan föregående begäran underlättas inte av att det till viss del är oklart vilka uppgifter Polismyndigheten är i behov av från skolorna. I betänkandet framförs att Polismyndigheten har lämnat listor med uppgifter som typiskt sett behövs i verksamheten men Polismyndigheten har i sammanhanget pekat på att det är fråga om exempel. Samtidigt framhävs i betänkandet att uppgiftsskyldigheten inte är begränsad på så sätt att den bara avser händelser i skolmiljön utan att det avgörande är att uppgiften kommit till rektorns kännedom i hans eller hennes roll som rektor för viss verksamhet. Det framstår alltså som att skolors uppgiftsskyldighet utan föregående begäran ges ett vidsträckt

tillämpningsområde utan att det i betänkandet med tillräcklig tydlighet kan utvecklas vilka uppgifter som faktiskt omfattas.

Vidare anser grundskolenämnden att det kan upplevas som svårt att avgöra hur bedömningarna i författningsförslagen som träffar skolans område förhåller sig till varandra. Författningsförslagen om uppgiftsskyldighet avseende kontaktuppgifter, uppgiftsskyldighet för kommuner och uppgiftsskyldighet för skolan innehåller bland annat en möjlighet att efter en intresseavvägning gjorts avstå från att lämna ut uppgifter. Utifrån hur författningsförslagen har formulerats utgår intresseavvägningen från olika rekvisit beroende på vilken uppgiftsskyldighet det rör sig om. Enligt grundskolenämndens bedömning kan det upplevas som svårt att avgöra var gränsen för rekvisiten ”synnerliga skäl”, ”står klart” och ”övervägande skäl” går, vilket kan medföra tillämpningsproblem. Något som inte underlättas av att den som ska tillämpa en bestämmelse om uppgiftsskyldighet avseende kontaktuppgifter, uppgiftsskyldighet för kommuner samt uppgiftsskyldighet för skolan på begäran även ska ta hänsyn till sekretessnivån som framgår av den sekretessbestämmelse som är tillämplig på uppgiften.

Grundskolenämnden ifrågasätter även utredningens bedömning att förslagen inte förväntas leda till ökat resursbehov vid kommuner, samt inte förväntas föranleda behov av någon särskild finansiering vad gäller skolor. Det är som framhåvs i betänkandet svårt att förutse förslagets kostnadsmässiga konsekvenser. Enligt grundskolenämndens uppfattning finns det dock flera indikationer på att förslagen kommer innebära ökade kostnader för kommuner och skolor. Utifrån vad som redogjorts för ovan framstår det som att författningsförslagen till viss del kan upplevas som svåra att tillämpa av rektorer och annan berörd personal. Mot denna bakgrund kommer det sannolikt krävas en god samverkan och nära dialog mellan rektorer eller annan personal och Polismyndighetens medarbetare för att uppnå en rättssäker hantering av uppgiftslämnandet, vilket kommer ta tid i anspråk. Enligt grundskolenämndens uppfattning kommer det också behöva genomföras utbildningsinsatser av berörd personal, erbjudas juridisk kompetens, samt tas fram vägledande dokument för att den föreslagna regleringen ska nå önskad tillämpning. Grundskolenämnden bedömer vidare att det finns en risk för att ett ökat informationsflöde till brottsbekämpande myndigheter kommer medföra en ökad administrativ hantering för skolor där flera redan har en ansträngd verksamhet. Grundskolenämnden bedömer således att det finns flera indikationer på att förslagen kommer innebära ekonomiska konsekvenser för kommunerna och särskilt skolorna.

Grundskolenämnden har ingen erinran mot utredningens förslag eller bedömningar i övriga delar.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]